

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Z. D.**, zastoupený JUDr. Miloslavem Petrželou, advokátem se sídlem Kobližná 19, Brno, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 3. 2015, č. j. 6 Ad 10/2012 – 135,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 3. 3. 2015, č. j. 6 Ad 10/2012 – 135, zamítl žalobu, kterou se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel (dále jen „účastník řízení“) ze dne 21. 4. 2008, č. j. 2007/7558/30, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitele Celního ředitelství Brno ze dne 1. 10. 2007, č. j. 7087-02/07-010100-90, jímž byl stěžovatel propuštěn ze služebního poměru podle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“). V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Závěr služebního funkcionáře, že byl naplněn důvod pro propuštění stěžovatele ze služebního poměru je podporován uceleným souhrnem důkazů, které popsané stěžovatelovo jednání prokazují. Skutečnost, že záznam o podání vysvětlení bulharského řidiče kamionu byl pořízen procesně vadným způsobem, posoudil městský soud jako vadu řízení, která neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť ostatní provedené důkazy (výpovědi stěžovatele a jeho kolegy J. V., pokutové bloky, expertíza ručního písma na pokutových blocích a záznam z rekognice celníků svědkem provedené služebním funkcionářem dne 7. 3. 2007) zjištěný skutkový stav dostatečně

prokazují. Pokud jde o námitku, že protokoly o výsledku svědků N. T. V. a S. M. K. provedené dožádanými bulharskými justičními orgány v trestním řízení byly opatřeny procesně vadným způsobem, městský soud při jejím posuzování vycházel ze závěrů vyslovených Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 - 31, ve skutkově totožné věci týkající se J. V. Městský soud proto dospěl k závěru, že obsah těchto svědeckých výpovědí, které byly pořízeny, byť pro potřeby trestního řízení procesně vadně, ob stojí jako zákonný listinný důkaz v řízení ve věci služebního poměru.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., ve které uvedl, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v zrušujícím rozsudku ze dne 4. 4. 2012, č. j. 6 Ads 160/2011 - 93. Městský soud měl posoudit relevantnost a dostatečnost důkazů použitých v předmětném řízení. To však městský soud neučinil, když v návaznosti na posouzení procesní (ne)použitelnosti záznamu o podaném vysvětlení řidiče kamionu pouze konstatoval, že „ostatní provedené důkazy zjištěný skutkový stav dostatečně prokazují“, aniž by tento svůj závěr a úvahy k němu vedoucí dostatečným způsobem zahrnul do odůvodnění napadeného rozsudku. Závazný právní názor vyslovený v minulosti Nejvyšším správním soudem o použitelnosti záznamu svědeckých výpovědí pořízených v trestním řízení procesně vadným způsobem vedl k následnému nezákonnému provedení těchto důkazních prostředků v řízení před městským soudem, což se pak odrazilo na celkovém hodnocení provedených důkazů v jejich vzájemné souvislosti, a především na zjištěném skutkovém stavu. Při absenci těchto listinných důkazů by v řízení ve věci služebního poměru stěžovatele zcela jistě nebylo možné dospět na základě ostatních provedených důkazů k bezpečnému závěru o dostatečném prokázání skutkového stavu. Nebýt tedy provedení dotčených záznamů o svědeckých výpovědích, nebyl by městský soud na podkladě ostatních nepřímých důkazů schopen dospět k vytvoření uceleného logicky provázaného důkazního řetězce. Napadené rozhodnutí se tak opírá především o ty důkazy, jež byly v rámci souvisejícího trestního řízení pořízeny procesně vadným způsobem, a tedy v rozporu se zákonem. Stěžovatel si je vědom skutečnosti, že i ve věcech projednávaných v rámci zákona o služebním poměru mohou být jako podklad pro rozhodnutí použity listiny z jiných řízení, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků, avšak nezbytným předpokladem pro jejich použití v řízení ve věcech služebního poměru je, že byly prvotně, tedy v jiném řízení, pořízeny v souladu se zákonem a že se do sféry příslušného správního orgánu dostaly zákonným způsobem. Z tohoto lze jednoznačně vyvodit závěr, že je tedy mimo jiné také třeba, aby předmětné listiny, jež mají následně posloužit jako důkaz ve správním řízení, byly v původním řízení pořízeny procesně bezvadným způsobem. K tomuto však podle stěžovatele v daném případě nedošlo, neboť výsledk svědků, resp. protokol o výsledku svědků, N. T. V. a S. M. K. byl pro účely trestního řízení opatřen procesně vadným způsobem, když u tohoto výsledku nebyl přítomen obhájce stěžovatele. Tím došlo jednak k zásahu do stěžovatelova práva na spravedlivý proces v trestním řízení a použitím takto získaných důkazů v řízení ve věci služebního poměru rovněž i k pochybení správního orgánu, kdy ani v tomto řízení nemůže obecně dojít k použití důkazů získaných procesně vadným způsobem. Pokud by městský soud důsledně respektoval stěžovatelova procesní práva, která mu zaručuje ust. § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, musel by nutně dospět k závěru, že výsledky svědků pořízené procesně vadným způsobem, měly být

pokračování

v řízení ve věci služebního poměru jako důkaz odmítnuty. Ze všech výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se městský soud v napadeném rozsudku bezezbytku řídil vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, a to obsaženém nejen v rozsudku ze dne 4. 4. 2012, č. j. 6 Ads 160/2011 - 93, ale i v rozsudku ze dne 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 - 31, který byl vydán ve skutkově totožné věci týkající se kolegy stěžovatele J. V. V dané souvislosti je třeba odkázat také na zcela jednoznačné a správnost napadeného rozsudku potvrzující závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2014, č. j. 3 Ads 113/2013 - 21, který se týkal rovněž kolegy stěžovatele J. V. Totožné posouzení právních otázek městským soudem i proto nelze označovat za nesprávné a způsobující nezákonnost jeho rozsudku. Účastník řízení proto navrhl, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podstatou kasační stížnosti je tvrzení stěžovatele, že listinné důkazy – protokoly, obsahující výpovědi svědků N. T. V. a S. M. K., za situace, kdy tyto výpovědi byly provedeny v rozporu s procesními pravidly trestního řízení, nelze užít jako důkazy v řízení ve věcech služebního poměru. Stěžovatel tento názor vyvozuje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2012, č. j. 6 Ads 160/2011 - 93, jehož závěry se podle stěžovatele městský soud neřídil v rozporu s jeho závazností.

V citovaném zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že „V dalším řízení by tedy městský soud měl posoudit relevantnost a dostatečnost ostatních důkazů použitých v předmětném řízení a to, zda tyto důkazy nepostačují samy o sobě ke zjištění skutkového stavu. Dále by měl provést také důkaz doplněnými spisovými materiály se záznamy výpovědí řidiče a jeho zaměstnavatele z trestního řízení. Úvahy o vyhodnocení těchto podkladů by měl městský soud zahrnout do odůvodnění svého rozhodnutí v tom smyslu, zda vada řízení spočívající v nezaznamenání výpovědi bulharského řidiče v jeho jazyce skutečně vedla k tomu, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. Při posuzování toho, zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav, přihlédne městský soud k judikatuře zdejšího soudu týkající se prokazování skutků nepřímými důkazy, z níž vyplývá, že takové důkazy musí „tvořit ucelený logicky provázaný důkazní řetězec, v němž žádný důkaz nezpochybňuje pravost, věrohodnost a přesvědčivost důkazů ostatních.“ (viz zejména rozsudek ze dne 3. 5. 2007, č. j. 8 As 10/2006 - 48 nebo přímo pro oblast propuštění ze služebního poměru rozsudek ze dne 25. 2. 2009, č. j. 4 Ads 36/2008 - 170).“

Limity použití důkazů získaných v trestním řízení, zejména pokud jde výpověď svědka nebo obviněného, v rámci jiného (správního) řízení se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 1. 2009, 8 Afs 86/2008 – 95. Nejvyšší správní soud přitom vycházel z rozsudku ze dne 30. 1. 2008, č. j. 2 Afs 24/2007 - 119, publ. pod č. 1572/2008 Sb. NSS, v němž vyložil, že listiny, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků z jiných řízení,

mohou být také podkladem pro rozhodnutí, a to za splnění podmínek, že musí být pořízeny nezávisle na příslušném daňovém řízení, dále je třeba, aby v onom jiném řízení byly pořízeny v souladu se zákonem a aby se do sféry správce daně dostaly zákonným způsobem. Konečně musí být uvedené listiny daňovému subjektu zpřístupněny, aby se mohl seznámit s jejich obsahem a případně navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily; pokud by byly výpovědi svědků zaznamenané v listinách v rozporu s jinými důkazy provedenými v daném daňovém řízení, je třeba tyto rozpory odstranit, přičemž - je-li možno příslušného svědka předvolat - nejvhodnější cestou zpravidla bude jeho výslech. Nejvyšší správní soud rovněž podotkl, že pro zákonnost rozhodnutí nestačí vypořádat se s možností užití protokolu z policejních výslechů, to je pouze první krok, jímž správní orgán získal důkaz, který musí hodnotit jednotlivě, tak i s ohledem na všechny další důkazy. Nejvyšší správní soud přitom poukázal na důkazní hodnotu výpovědi vzhledem k procesnímu postavení vypovídající osoby a uzavřel, že není možné, aby důkaz mající svůj původ v trestním řízení, byl jediným rozhodujícím důkazem.

V rozsudku ze dne 26. 3. 2009, č. j. 5 Afs 51/2008 – 95, Nejvyšší správní soud připustil, že v případě provádění důkazu výsledkem svědka má daňový subjekt právo být o provádění svědecké výpovědi včas vyrozuměn, neboť jeho smyslem a účelem je umožnění daňovému subjektu být výsledku přítomen a klást svědkovi otázky. V rozporu se zákonem je proto snaha správce daně o účelové vyhýbání se výsledku svědků a jejich nahrazování listinnými důkazy, např. protokoly o výsledku pořízenými v jiných řízeních. V téže věci Nejvyšší správní soud však připustil limity omezující provedení důkazu výsledkem svědka, např. u toho svědka, který se zdržuje v cizině a zjevně se nehodlá do České republiky k výsledku dostavit, takže jeho předvolávání k výsledku bude neúčelné, a jeho výpověď není možno pořídit ani jiným způsobem, zejména cestou mezinárodní spolupráce v daňových věcech. Nejvyšší správní soud připustil, že správce daně by byl oprávněn použít jako důkaz informace týkající se mimo jiné výpovědi dané osoby, kterou by zahraniční strana pořídila v souladu se svými vnitrostátními předpisy. Takový důkaz by ovšem nejen musel být učiněn součástí veřejné části správního spisu, ale musel by být stěžovateli také předestřen a dána mu tak možnost se k němu vyjádřit a navrhnout případně další důkazy, jež by výpověď dané osoby podpořily nebo naopak zpochybnilly.

Rovněž Ústavní soud připouští, aby při dokazování v trestním řízení i přes procesní pochybení při výpovědi svědka, zejména z hlediska omezení práva na obhajobu, bylo k takové výpovědi přihlédnuto. Podmínkou však je existence soustavy dalších přímých či nepřímých důkazů (srov. usnesení Ústavního soudu z 8. 7. 2014, sp. zn. III. ÚS 1736/13, zejména odst. 26-28., obdobně srov. nález z 14. 5. 1999, sp. zn. IV. ÚS 135/99).

V rozsudku ze dne 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 – 31, který se týkal kolegy stěžovatele J. V., tedy skutkově a právně totožné věci, Nejvyšší správní soud s odkazem na výše citovanou judikaturu předně konstatoval nezávislost řízení ve věcech služebního poměru na výsledku trestního řízení. Poté vyslovil závěr, že listiny, z nichž je patrný obsah výpovědí svědků z jiných řízení, obecně mohou být podkladem pro rozhodnutí, a že protokol o výsledku svědka provedeném v zahraničí, byť nebyl proveden v souladu s českým právem, je přesto možno použít v řízení před tuzemským orgánem jako listinný důkaz, vůči němuž má subjekt zachovány veškeré námitky.

pokračování

Vycházejí ze závěrů své dosavadní judikatury dospěl Nejvyšší správní soud ve věci stěžovatele k závěru, že ve správním řízení ve věcech služebního poměru a priori nelze odmítnout použití protokolu o výsledku svědků, který byl pořízen v trestním řízení, jen z toho důvodu, že tento důkaz byl opatřen procesně vadným způsobem. Tento právní názor zaujal Nejvyšší správní soud především proto, že provádění důkazů ve správním řízení ve věcech služebního poměru není natolik omezeno striktními procesními pravidly jako při dokazování v trestním řízení. Zákonost pořízení listinného důkazu o výpovědi bulharských svědků proto posuzoval Nejvyšší správní soud pouze z hledisek obecně kladených na svědeckou výpověď ve správním řízení ve věcech služebního poměru. Z tohoto důvodu je proto nezbytné pouze posoudit, zda podklady pro rozhodnutí služebního funkcionáře vyhovují požadavkům ust. § 180 zákona o služebním poměru, nikoliv nakolik vyhoví striktním limitům trestního řízení.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 – 31, konstatoval, že i z hlediska nároků, které český právní řád klade na svědeckou výpověď ve správním řízení, byli oba svědci poučeni o povinnosti vypovídat pravdivě, o významu výpovědi svědka podle ust. § 101 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, o následcích křivého obvinění a křivé výpovědi svědka podle ust. § 174 a § 175 zákona č. 140/1964 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů. Tyto okolnosti podle názoru Nejvyššího správního soudu poskytují dostatečnou oporu pro závěr o zákonitosti pořízení důkazu pro potřeby řízení ve věcech služebního poměru.

Pokud stěžovatel dovozuje nezákonnost pořízení takového důkazu s tím, že mu bylo v průběhu řízení upřeno jeho zákonné právo klást svědkům otázky ve smyslu ust. § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ve vztahu k totožné stížní námitce také zdůraznil, že provede-li městský soud důkaz listinou – protokolem o výsledku svědků – stěžovateli zůstanou zachovány veškeré námitky vůči tomuto listinnému důkazu. Právě právo vznést námitky znamená možnost navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily tak, jak to stěžovatel může učinit vůči každé další listině, s jejímž obsahem byl seznámen.

Nepřítomností obhájce či stěžovatele u výsledku svědků v Bulharsku proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyla dotčena ani další práva a povinnosti stěžovatele v řízení vyplývající z ust. § 174 zákona o služebním poměru, tj. právo nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo klást otázky znalcům a právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.

Z dokazování, které provedl městský soud, vyplývá, že tyto protokoly nebyly jediným provedeným důkazem v řízení. Kromě uvedeného důkazu listinami provedl městský soud důkazy dalšími listinami – pokutovými bloky, výpověďmi stěžovatele a jeho kolegy J. V., expertízou ručního písma na pokutových blocích, záznamu z rekognice celníků svědkem provedené služebním funkcionářem dne 7. 3. 2007. Závěry služebního

funkcionáře i městského soudu při přezkumu žalovaného rozhodnutí jsou podle Nejvyššího správního soudu podporovány uceleným souhrnem důkazů, jejichž význam z hlediska prokázání stěžovatelova jednání městský soud dostatečně hodnotil.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že obsah svědeckých výpovědí N. T. V. a S. M. K., které byly pořízeny, byť pro potřeby trestního řízení procesně vadně, nepochybně ob stojí jako listinný důkaz v řízení ve věcech služebního poměru. Městský soud tím, že za uvedených okolností a v souladu s ust. § 77 odst. 2 s. ř. s. provedl důkaz listinami o výsledku svědků, respektoval právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 4. 4. 2012, č. j. 6 Ads 160/2011 - 93, kterým byl zrušen předchozí rozsudek městského soudu v téže věci.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a účastníkovi řízení žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu